

بسم الله الرحمن الرحيم وصلى الله على محمد وآله

شرح زیارت عاشورا (۱۲)

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَ عَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي خَلَّتْ بِفَنَائِكَ

بی حُبِّ حسن مشکل دل، حل شدنی نیست جز عشقِ حسن، عشقِ مُسَجَّل شدنی نیست
گر چه نمکِ سفره هر فیضِ حسین است بی نام حسن، فیض که اکمل شدنی نیست

امام حسین "علیه السلام" در صبح عاشورا فرمود پس به خدا سوگند! اگر ما را بکشند، یقیناً در پیشگاه پیامبرمان وارد می شویم و تا زمانی که خواست خدا باشد، در آن عالم می مانیم سپس...: «... فَأَكُونُ أَوَّلَ مَنْ تَنْشَقُّ الْأَرْضُ عَنْهُ فَأُخْرَجَ خَرَجَةً يُوَافِقُ ذَلِكَ خَرَجَةَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ قِيَامَ قَائِمًا» آنگاه فرمود: «ثُمَّ إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ يَذْفَعُ إِلَى سَيْفِ رَسُولِ اللَّهِ (ص) فَيُبْعَثُنِي إِلَى الشَّرْقِ وَ الْمَغْرِبِ وَ لَا آتِي عَلَى عَدُوٍّ إِلَّا أَهْرَقْتُ دَمَهُ وَ لَا أَدْعُ صَنْمًا إِلَّا أَحْرَقْتُهُ...» (فرهنگ سخنان امام حسین (علیه السلام)، محمد دشتی، ص ۳۰۰) «... من اولین کسی خواهم بود که زمین برایش شکافته می شود و همزمان با قیام قائم ما و رجعت امیرالمؤمنین (علیه السلام) و زندگی مجدد رسول الله (صلی الله علیه و آله) رجعت خواهم کرد پس امیر مؤمنان (علیه السلام) شمشیر پیامبر (صلی الله علیه و آله) را به دست من داده، مرا به مشرق و مغرب زمین مأموریت می دهد. به هیچ دشمنی نمی رسم، جز آن که خونش را می ریزم و به هیچ بتی نمی رسم، جز آن که آن را می سوزانم.»

موضوع تدبیر: منظور از «امام منصور» در زیارت عاشورا چیست؟ شیعیان و منتظران ظهور با چه شرایط و قابلیت هایی، می توانند به امامشان یاری رسانند؟

پاسخ اجمالی: «خداوند، حضرت مهدی (ع) را که از فرزندان امام حسین (علیه السلام) و وارث خون آن شهید مظلوم است، خون خواه حضرتش قرار داده و به وی قدرت و سلطنت عطا فرموده، و او را «منصور» نام نهاده، تا هنگامی که امر ظهور از طرف خدا امضاء شود، با قوت و قدرت و تأیید خداوند قیام کند و همه جباران و ستمگران و ستمپیشگان را طعمه شمشیر سازد. در قرآن آمده است: «وَمَنْ قَتَلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا» (اسرا/۳۳) در دعای ندبه می خوانیم: «إِنَّ الْمَنْصُورَ عَلَى مَنْ اِعْتَدَى عَلَيْهِ وَ اِفْتَرَى». حضرت امیرالمؤمنین (ع) در خطبه معروف به «خطبه البیان» که در بصره ایراد فرمودند، در بخشی از سخنان خود می فرماید: «پس از آن که حضرت صاحب الزمان (عج) در ابتدای ظهور، یاران خاص خویش، یعنی همان ۳۱۳ نفر را مورد آزمایش قرار می دهد و آنان در طلب آن حضرت از مکه به مدینه، سه بار رفت و آمد می کنند، آن بزرگوار بین صفا و مروه بر آنان ظاهر می شود و خطاب به آنان می فرماید: «إِنِّي لَسْتُ قَاصِعًا أَمْرًا حَتَّى تَبَايَعُونِي عَلَى ثَلَاثَةِ خَصْلَةٍ تَلْزِمُكُمْ لَا تَغْيِرُونَ مِنْهَا شَيْئًا وَ لَكُمْ عَلَى ثَمَانِ خِصَالٍ فَقَالُوا: سَمِعْنَا وَ اطْعَمْنَا فَادْكُرْ لَنَا مَا أَنْتَ ذَاكِرُهُ، يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ! یعنی هیچ برنامه روشنی برای شما ارائه نمی دهم، مگر این که با من هم پیمان شوید که سی خصلت را همواره مراعات کنید و هرگز هیچ یک از آنها را تغییر ندهید و رها نکنید، در برابر پیمانی که شما با من می بندید، من هم با شما پیمان می بندم، هشت خصلت را همواره مدنظر داشته باشم.» آنان عرض می کنند: ما گوش به فرمان و مطیع هستیم، ای پسر پیامبر خدا! هر شرطی که می خواهی مطرح فرما. پس از آن که یاران اعلام آمادگی کردند، حضرت صاحب الزمان (عج)، به طرف کوه صفا حرکت می کند و آنان نیز همراه آن حضرت حرکت می کنند. در آنجا امام زمان (عج) خطاب به آنان می فرماید: «اما آن ۳۰ نکته ای که باید منشور همپیمانی شما با من باشد...» (در پاسخ تفصیلی ادامه مطلب را ملاحظه فرمایید).

خواهر! از زهر جفا بال و پر می سوزد با تو آن قدر بگویم جگرم می سوزد

جگرم سوخت ولی از اثر زهر نبود جگرم از غم مادر-پدرم می سوزد

پاسخ تفصیلی: در شرح این فراز از زیارت عاشورا «**فَأَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَ مَقَامَكَ وَ أَكْرَمَنِي بِكَ أَنْ**

يَرْزُقَنِي طَلَبَ تَارِكَ مَعَ إِمَامٍ مُنْصَوِّرٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - (پس می خواهم از آن خدائی که گرامی داشت مقام تو را و گرامی داشت مرا به خاطر تو که **روزی** ام گرداند خونخواهی تو را در رکاب آن امام یاری شده از خاندان محمد صلی الله علیه و آله). این جملات نشان می دهد که یکی از آرزوهای بلند شیعیان این است که توفیق یاری امام زمان (عج) و خونخواهی از دشمنان اهل بیت (علیهم السلام) را داشته باشند.

از این رو امام حسین در خطبه روز عاشورا، شعله خونخواهی را در دل شیعیان با دعاهای سوزناک خود، شعلهور فرمود: «**اللَّهُمَّ... سَلِّطْ عَلَيْهِمْ غُلَامَ ثَقِيفٍ يُسْقِيهِمْ كَأْسًا مُصْبِرَةً فَلَا يَدْعُ فِيهِمْ قَتْلَهُ بَقْتَلَةٍ وَ ضَرْبَهُ يَنْتَقِمَ لِي وَ لِأَوْلِيَائِي وَ لِأَهْلِ بَيْتِي وَ أَشْيَاعِي مِنْهُمْ فَإِنَّهُمْ عَرُونَا وَ كَذَّبُونَا وَ خَذَلُونَا**» (بحار الانوار، ج ۴۵، ص ۹) خدایا! جوان ثقیف (مختار) را بر آنها مسلط کن تا جام زهر ذلت و حقارت را بر کامشان فرو ریزد، و کسی را در میانشان سالم نگذارد تا آنجا که در برابر هر قتلی که انجام داده اند، به قتلی و در برابر هر ضربه ای که زده اند، به ضربه ای گرفتار شوند و انتقام خون من و دوستان و اهل بیت را از **اینها** بگیرد؛ چرا که اینها به ما نیرنگ زدند و ما را تکذیب کرده، بی یاور گذاردند».

از امام شناسی تا انتظار

عبدالله بن صالح نقل می کند که: امام زمان (عج) را در کنار حجرالاسود مشاهده کردم که مردم همگی جذب نورانیت وجود او شده بودند، در حالی که ایشان را نمی شناختند چنین مجذوب بودند. پیامبر اکرم (ص) فرمود: «**مَنْ مَاتَ وَ لَمْ يَعْرِفْ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً**، هر کس بمیرد و امام زمانش را نشناسد به مرگ جاهلیت از دنیا رفته است»، (بحار الانوار، ج ۳۲، ص ۳۳۱). سؤال این است که شناخت واقعی از چه راهی بدست می آید؟ شیخ کلینی از حضرت صادق (علیه السلام) روایت کرده است امام این دعا را تعلیم زرار فرمود که در زمان غیبت و امتحان شیعیان آن را بخوانند «**اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي نَفْسِي، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي نَفْسِي، لَمْ أَعْرِفْ نَبِيَّكَ، اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي رَسُولَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي رَسُولَكَ، لَمْ أَعْرِفْ حُجَّتَكَ، اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي حُجَّتَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ، ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي**، خداوندا! خود را به من بشناسان که اگر خود را به من شناسانی پیغمبر را نمی شناسم، خدایا! پیغمبرت را به من بشناسان که اگر به پیامبر معرفت پیدا نکنم، نمی توانم امام را بشناسم، خدایا! حجت و امامت را به من بشناسان که اگر امام را نشناسم، در دین خود گمراهم» (مفاتیح الجنان، دعا در غیبت امام زمان (عج)). پس از معرفت حقیقی به امام، انتظار فرج حاصل خواهد شد.

این عشق آتشین ز دلم پا نمی شود مجنون به غیر **خانه** لایلا نمی شود

بالای تخت یوسف کنعان نوشته اند هر یوسفی یوسف زهرا نمی شود.

بالاترین جهاد امت

از پیامبر اعظم (ص) وارد شده است که فرمودند: بالاترین جهاد امت من انتظار فرج است و امام سجاد (ع) در توضیح این سخن می فرماید: هر کس که در زمان غیبت امام زمان (عج) در ولایت ما اهل بیت علیهم السلام ثابت قدم باشد پاداش هزار شهید از شهدای جنگ بدر و احد را به او می دهند و نیز امام صادق (ع) می فرماید: خوشا به حال شیعیان ما، همان کسانی که تمسک می جویند به محبت ما در زمان غیبت قائم ما. «در لغت منتظر به کسی می گویند که چشم انتظار باشد و یا آماده آمدن و ورود کسی باشد. این حالت را می توان به فردی تشبیه کرد که روی زانو در حال تجافی و منتظر قیام امام جماعت برای

رکعت بعدی نماز باشد، یعنی نیمخیز و کاملاً آماده قیام و همراه شدن با امام جماعت. در واقع یک منتظر واقعی هم باید اینچنین حالتی داشته باشد و هر لحظه منتظر امام غایب (عج) باشد.

برخیز که حجت خدا می آید
رحمت ز حریم کبریا می آید
از گلشن عسگری گذر کن که سحر
بوی گل نرگس از فضا می آید .

عارف به امام، شیفته و شیدا و پیرو او می شود.

گفته شد که امام زمان (عج) در آغاز دوران ظهور از یاران خود می خواهند که برالتزام به سی خصلت با ایشان پیمان ببندند. حضرتش در بیان این سی خصلت به مواردی که در زیر می آید، اشاره می کنند:

۱- هرگز از اطاعت من سرپیچی نکنید و از هیچ یک از اصول توافقات عقب نشینی نکنید. ۲- هرگز دست به دزدی نزنید. ۳- هرگز به زناکاری آلوده نشوید. ۴- هرگز فعل حرام انجام ندهید. ۵- هرگز به فحشا و فساد گرایش نداشته باشید. ۶- به ناحق هیچ کس را نزنید. ۷- به زراندوزی و جمع کردن طلا مبادرت نکنید. ۸- به جمع کردن نقره مشغول نشوید. ۹- گندم را احتکار نکنید. ۱۰- هرگز جو را احتکار نکنید. ۱۱- هیچ مسجدی را خراب نکنید.

۱۲- هرگز شهادت باطل ندهید. ۱۳- هرگز از مؤمنین بدگویی نکنید. ۱۴- هرگز ربا نخورید. ۱۵- در سختی ها بردبار باشید. ۱۶- بر هیچ خداپرستی لعنت نفرستید. ۱۷- هرگز شراب نخورید. ۱۸- هرگز لباس زربافت (بافته شده از تار و پود طلا) نپوشید. ۱۹- هرگز پارچه ابریشمی را به روی خود نیندازند. ۲۰- لباسی که از دیباج «پارچه ابریشمی رنگ شده» دوخته شده است را نپوشید. ۲۱- دشمن شکست خورده در حال فرار را تعقیب نکنید و نکشید. ۲۲- هیچ خون ناحقی را نریزید. ۲۳- با هیچ مسلمانی به حيله و نیرنگ برخورد نکنید. ۲۴- حتی بر کفار هم تجاوز و ستم نکنید. ۲۵- با منافقان به تجاوز و ستم برخورد نکنید. ۲۶- هرگز لباس دوخته شده از ابریشم بر تن نکنید. ۲۷- در زندگی ساده زیست باشید و خاک، فرش زندگی شما باشد. ۲۸- از فساد و فحشا همواره بیزاری بجویید. ۲۹- امر به معروف را سرلوحه زندگی خویش قرار دهید. ۳۰- همواره نهی از منکر کنید.

هرگاه شما نسبت به این سی مورد ذکر شده با من پیمان بستید، این حق را خواهید داشت که من هم در مورد هشت چیز با شما پیمان بسپارم: ۱- متعهد می شوم، شما دوستان خاص من باشید و دیگران را بر شما ترجیح ندهم.

۲- لباس هایی را که می پوشم، مانند لباس های شما باشد. ۳- غذا و خوراکم مانند غذای شما باشد. ۴- مرکب سواری من هم تراز مرکب شما باشد. ۵- در همه حال و هر زمان با شما باشم. ۶- همواره همراه با شما حرکت کنم.

۷- در زندگی به مقدار کم راضی باشم. ۸- زمین پر از ظلم و جور شده را پر از عدل و داد کنم. پس همگان، خدا را آن گونه که شایسته است، عبادت می کنیم، من به عهدم با شما وفا می کنم و شما هم به عهدتان با من وفادار بمانید. « پیام این اخبار بی شک این است که با توجه به این تعهدات خود را تمرین دهیم تا منتظر واقعی امام زمانمان (عج) باشیم.

چهل منزل زیارت کرده ام ماه جمالت را
چهل منزل در نماز شب تو را هر شب دعا کردم
به اجرای وصیت های تو تنها کمر بستم
جفا بعد از جفا دیدم به عهد خود وفا کردم

السلام علیکم یا اهل بیت النبوة